

BUCUR MITREA

1909 – 1995

În ziua de 5 noiembrie 1995, profesorul Bucur Mitrea a plecat dintre noi, așteptându-ne într-o lume mai bună, unde mai devreme sau mai târziu ne vom întâlni, sper, cu toții. A fost unul dintre ultimii reprezentanți ai acelei generații interbelice de intelectuali, care au propulsat cultura și știința românească spre vârful unei eventuale ierarhii europene și mondiale. Meritele incontestabile ale istoricilor – beneficiari ai unei pregătiri la cele mai bune centre ale continentului –, constau mai ales în introducerea unor metode moderne și riguroase, ca și în crearea unor școli, din care se revendică cei mai mulți și mai buni dintre cei care le-au urmat. Excelent pregătit profesional, deschis către adevăratele valori universale, cu multiple legături și prietenii peste hotare, foarte buni cunoscători ai culturii și civilizației clasice, ca și a limbilor de circulație, distinși, fără a fi distanți, generoși și înzestrați cu acel *savoir-vivre* inimitabil, dascălii noștri au reprezentat o epocă și o culme spre care tindeam și noi cei mai tineri, deși nimic nu se poate repeta aiodoma. Ei au reprezentat multă vreme modelul nostru, care deși se întâmpla să aibă și imperfecțiuni, ne-a marcat profund.

Nu voi reveni asupra aceluia *cursus honorum* publicat acum câțiva ani (v. *ArhMold*, 13, 1990, p. 271-272), unde am punctat momentele importante ale vieții și carierei domnului Bucur Mitrea. Nu pentru că nu ar mai fi nimic de adăugat. Chiar dacă ar fi numai să amintim de rolul esențial pe care și l-a asumat în dezvoltarea numismaticii românești. De numele regretatului nostru profesor sunt legate fondarea Cabinetului Numismatic al Institutului de Arheologie din București și transformarea sa în cel mai important cabinet de acest fel al țării. Concomitent, colaborând strâns cu academicienii Constantin Moisil și Emil Condurachi, a inițiat apariția prestigioasei publicații *Studii și cercetări de numismatică*, totodată contribuind substanțial și la reparația *Buletinului Societății Numismatice Române*. De asemenea, Bucur Mitrea a fost cel care a dat o primă sinteză amplă asupra circulației monetare din Dacia (*ED*, X, 1945), deschizând drumul unor numeroase astfel de întreprinderi în istoriografia noastră. Au urmat alte și alte aspecte ale numismaticii pe care le-a abordat în studii de mai mare sau mai mică amploare. Paleta preocupărilor sale pe tărâmul cercetării monedelor a fost extrem de largă și acestora li s-au adăugat și numeroase altele din domeniul arheologiei. A dorit și a urmărit permanent înscrierea cercetării românești de specialitate în aria celei de nivel mondial, făcând mari eforturi, antrenând și pe alții, spre atingerea acestui țel. Colaborări la *Numismatic Literature* și *Coins Hoards*, sute de recenzii și note bibliografice, iscălite Bucur Mitrea, constituie mărturii impresionante în acest sens. Se afla în permanentă legătură cu cele mai importante instituții și cu cei mai mari cercetători din domeniu, primind adesea multe noutăți abia publicate, pe care cu grabă le aducea la cunoștință și altor interesați.

Avea continuu proiecte pe care încerca să le ducă la bun sfârșit, precum și multe altele pe cale de a le iniția. Oricum, cu același simț de responsabilitate care l-a caracterizat, a avut grijă să-și publice, chiar în ultimii ani, cele mai de seamă săpături arheologice, dintre care unele sunt esențiale pentru înțelegerea istoriei primului mileniu.

Ne-a părăsit lăsând în urma sa, nu numai o viață de muncă conștiincioasă, asiduă, chiar obstinată, cu multă cheltuială de inteligență, ci și un mesaj adresat nouă, de încurajare pentru a continua pe drumul cercetării. De fapt, numai îndeplinindu-i această dorință vom ajunge să-i alcătuim epitaful meritat.

Am mai putea spune multe despre savantul și omul care a fost Bucur Mitrea, dar ne este teamă că am impieta asupra personalității sale, atât de modestă și plină de înțelepciune. Om al datoriei împlinite, Dumnezeu să te ierte și să-ți fie țărâna ușoară.

VIRGIL MIHAILESCU-BÎRLIBA

LISTA LUCRĂRILOR ȘTIINȚIFICE

(În continuarea listei publicate în *ArhMold*, 13, 1990, p.272-275)

235. *Monedele descoperite în dăva de la Poiana*, în *Symposia Thracologica*, 6, Piatra Neamț, 1988, p. 106-107.
236. *Das Gräberfeld aus dem VIII. Jahrhundert von Izvoru, Jud. Giurgiu (I)*, în *Dacia*, N.S., 33, 1989, 1-2, p. 145-219.
237. *Découvertes monétaires en Roumanie – 1988 (XXXII)*, în *Dacia*, N.S., 33, 1989, 1-2, p. 259-266 (în colaborare).
238. *Découvertes monétaires en Roumanie – 1989 (XXXIII)*, în *Dacia*, N.S., 34, 1990, 1-2, p. 299-308 (în colaborare).
239. *Découvertes monétaires en Roumanie – 1990 (XXXIV)*, în *Dacia*, N.S., 35, 1991, p. 215-228 (în colaborare).
240. *Le trésor monétaire de Vedeia, dép. de Giurgiu (IGCH, 449)*, în *Dacia*, N.S., 36, 1992, p.187-191.
241. *Découvertes monétaires en Roumanie – 1991 (XXXV)*, în *Dacia*, N.S., 36, 1992, p. 199-206 (în colaborare).
242. *Découvertes monétaires en Roumanie – 1992 (XXXVI)*, în *Dacia*, N.S., 37, 1993, p. 307-320 (în colaborare).
243. *Découvertes monétaires en Roumanie – 1993 et 1994 (XXXVII – XXXVIII)*, în *Dacia*, N.S., 38-39, 1994-1995, sub tipar (în colaborare).
244. *Coin Hoards, VIII, Greek Hoards*, London, 1994.
245. Colaborare la *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, I (A-C), București, 1994, p.57, 69, 294, 324, 397; II (D-L), București, 1996, p. 30, 37, 122, 165, 197, 228, 256, 280-281 (și la volumele III-IV).

NATALIA BERLESCU

(1910-1996)

La 11 Aprilie 1996 a plecat dintre noi, după o grea suferință, prof. Natalia Berlescu, fostă muzeograf principal la Muzeul de istorie a Moldovei, unde s-a distins și ca o pasionată cercetătoare și talentată restauratoare, în domeniul arheologiei comunei primitive, în special.

Născută în Iași la 20 noiembrie 1910, a urmat cursurile liceului „Oltea Doamna” și Facultatea de litere și filosofie a Universității din Iași, dându-și licența în istorie în anul 1936. Până în anul 1950 a fost profesoară de istorie la liceul „Oltea Doamna”, unde a obținut capacitatea în 1946 și asistentă la Muzeul de

antichități al Universității. Din 1950 a optat pentru postul de asistent și apoi de cercetător și muzeograf la Muzeul de Istorie a Moldovei de unde s-a pensionat în anul 1967.

În cadrul muzeului a contribuit la valorificarea prin restaurare și parțial prin publicare a vechilor colecții ale muzeului, inițiind și dezvoltând un laborator de restaurare în care au fost refăcute numeroase piese de valoare din descoperirile arheologice, printre care multe piese de cult de mari dimensiuni, dintre care se remarcă un altar neolitic, unic în cadrul civilizației Cucuteni, care se află expus la Muzeul Național de Istorie a României din București. De asemenea, multe din vasele pictate găsite în stațiunile neolitice de la Hăbășești, Trușești și Cucuteni, sau cele cu decor plastic din mai multe perioade istorice, aflate în expoziția de bază a Muzeului de Istorie din cadrul Complexului Muzeistic din Iași au fost restaurate sub supravegherea competentă a Nataliei Berlescu, care a avut un talent deosebit în acest domeniu, a modelajului în gips și a picturii, talent care s-a materializat și mai târziu îndeosebi în pictură.

Paralel cu munca de restaurare a participat la activitatea de cercetare științifică pe șantier arheologice (Trușești, 1949; Suceava, 1950; Bicăz, 1956, ș.a.), elaborând unele studii bine apreciate de specialiști din țară și străinătate, în special în domeniul plasticii antropomorfe și zoomorfe neolitice (*Plastica cucuteniană din vechile colecții ale muzeului de istorie a Moldovei*, în *ArhMold*, III-IV, 1964, p. 67-104; *Așezările neolitice de la Prigoreni Mici și Războieni-Tg. Frumos, jud. Iași*, în *SCȘIași*, VI, 1955, 3-4, p. 151-165).

Pentru colegii mai tineri din muzeu a fost un exemplu de conștiinciozitate, de devotament pentru familie și instituție, participând cu pasiune la toate acțiunile printre care și reorganizarea sub egida Academiei, în anul 1956, a Muzeului de Istorie a Moldovei din Iași, de care s-a îngrijit până la pensionarea sa în anul 1967. După această dată și-a desfășurat din plin talentul artistic, pictând peisaje și portrete, cu care a participat la numeroase expoziții colective ale artiștilor plastici amatori, iar în martie 1986 i s-a vernisat prima expoziție personală.

Paralel cu preocupările sale științifice, muzeistice și artistice, ca mamă și soție devotată a prof. dr. Dumitru Berlescu, de la catedra de istorie universală a facultății de Istorie a Universității din Iași, fost decan al acestei Facultăți și prorector al Universității respective, a fost un exemplu în educarea și formarea celor doi copii, Sânziana, profesoară de franceză la București și Mircea, medic psihiatru, la Iași.

Cei care am cunoscut-o pe „doamna” Natalia Berlescu ne vom aminti cu respect și prețuirea cuvenită calităților sale de profesoară, la catedră, de colegă, la Muzeul de Istorie a Moldovei, precum ca și de o talentată pictoriță. SIT TIBI TERRA LEVIS !

SILVIA TEODOR